

Redactarea medicală

Tipuri de texte medicale

- Articol original
- Editorial
- Caz clinic sau observație clinică
- Scrisoare către redacție
- Punere la punct
- Analiză comentată
- Sinteză sistematică
- Articol didactic
- Carte
- Teza de licență în medicină.

Obiectivele redactării științifice

- Principal:
 - de a transmite un mesaj științific
- Secundar:
 - lucrarea să fie citită

Calități ale unui text medical științific

- Interesul științific
- Exprimarea lingvistică corectă în limba folosită
- Calitatea redactării științifice
 - Rigoare
 - Claritate
 - Concizie

Locul și timpul redactării

- se începe redactare doar la finalizarea completă a cercetării
- se scrie secvențial, în cursul derulării cercetării

Stilul unei lucrări științifice

- Principii:

- o singură idee principală pentru fiecare enunț/frază
- întrebuințare corespunzătoare a timpului verbelor
- suprimarea variațiilor elegante, a expresiilor emoționale
- suprimarea pasivului de modestie.

Asamblarea lucrării

- Pagină de titlu
- Cuprins
- Rezumat
- Cuvinte cheie
- Introducere
- Mulțumiri
- Material și metodă
- Rezultate
- Discuții
- Concluzii
- Glosar
- Anexe

Asamblarea lucrării

- Obligatorii:
 - Introducerea
 - Material și metodă
 - Rezultate
 - Discuții
-

Titlul

- Scop: de a anunța conținutul articolului cu maximum de precizie și de concizie.
- reprezintă esența lucrării într-o singură frază.
- constituie, împreună cu rezumatul, un ansamblu care este autonom în raport cu restul articolului, dar care trebuie să fie reflectarea exactă a conținutului.

Condițiile unui titlu bun

Lungimea titlului

- scurt (10-15 cuvinte)
- să permită o lectură rapidă
- subtitlurile (compromis)
- titlul curent
 - este un titlu prescurtat care apare în partea de sus a fiecărei pagini a articolului.
 - conține mai puțin de 40 semne.

Tonul titlului

- neutru, fără afirmații peremptorii
- în mod excepțional, titlurile caută să provoace cititorul printr-o interogație

Condițiile unui titlu bun

Continutul

- este indicat să se utilizeze cuvinte cheie din
 - Index Medicus
 - Bulletin Signaletic du Centre National de la Recherche Scientifique.
- se evită expresiile inutile, fără conținut de informații:
 - *"date recente despre..."*,
 - *"a propos de..."*,
 - *"considerații despre..."*.

Este o dublă eroare a folosi astfel de expresii în "poziții forte"

Pozitia "Forte"

Autorii

Cine poate/trebuie să fie considerat autor?

- Autor este acela care a redactat manuscrisul.
- În practică însă, lucrurile sunt mai complexe, pentru că un autor nu lucrează aproape niciodată singur.

Autorii

Reguli :

- Primul autor este cel ce a realizat esențialul lucrării, sau cel care a coordonat cercetarea. El a asigurat probabil și redactarea manuscrisului.
- Autorii trebuie citați în ordinea care corespunde gradului lor de participare.

Autorii

Reguli :

- Numele șefului de secție sau directorului de laborator apare normal printre semnatarii articolului, în măsura în care el a fost inițiatorul cercetării, a reunit echipa și a obținut mijloacele financiare necesare cercetării. Uzața face ca numele lui să apară la ultima poziție a autorilor.
- Când un șef de departament acceptă să semneze o lucrare, se consideră că el a verificat cercetările, obiectivitatea rezultatelor și calitatea redactării.

Autorii

- Pentru semnarea unui articol, persoana trebuie:
 - Să fi participat la organizarea activității care a condus la textul scris sau să fi participat la interpretarea rezultatelor sau la amândouă.
 - Să fi participat În versiuni succesive la efectuarea lucrării.
 - Să fi aprobat versiunea finală.

Introducerea

Scopuri:

- Informativ: lansarea unei punți între cunoștințele autorului și cele ale cititorului.
 - se caută a se da cititorului o idee clară și concisă asupra subiectului abordat, dându-i posibilitatea de a înțelege de ce lucrarea a fost efectuată.
- de a prezenta interesul lucrării, astfel ca cititorul să aibă curiozitatea de a o citi.

Introducerea

- Cantitatea de informații dată în introducere trebuie să fie invers proporțională cu nivelul presupus de cunoștințe al cititorilor.

Construirea introducerii

- Prima parte a introducerii expune aspectul general al subiectului.
 - este echivalentul unei sumare puneri la punct a subiectului pentru cei ce nu-l cunosc bine.
 - este singura parte a articolului ce are o conotație pedagogică.
 - trebuie să dea cititorului elementele care să-i permit înțelegerea articolului, fără a fi însă exhaustivă.
- *Dacă articolul este pentru o revistă specializată, ea se poate reduce la 2 sau 3 fraze.*

Construirea introducerii

- Partea a doua a introducerii trebuie să precizeze aspectul particular al problemei care a fost abordată în lucrarea originală.
- Partea a treia indică în 2-3 fraze care a fost scopul lucrării.

Ex: să clarifice un aspect controversat al subiectului, să acopere o lacună în cunoștințe sau să testeze o ipoteză.

Introducere – timpii verbelor

- Prezentul

- Expunerea faptelor admise sau dovedite în literatura științifică

- Trecutul:

- Citarea unui autor în text
- Expunerea scopului lucrării

Introducerea nu trebuie să

- dezvolte istoria subiectului
- facă referință la o bibliografie prea extinsă
- adopte un obiectiv didactic
- formuleze afirmații fără a le justifica printr-o referință sau mai multe

Introducerea

- Introducerea corectă este cea care:
 - Permite cititorului să urmărească lectura articolului fără să aibă nevoie să caute elemente de înțelegere ale articolului în altă parte
 - Suscită interesul cititorului
 - Nu conține date inutile înțelegerii scopului articolului.

Material și metodă

- presupune transcrierea notelor de cercetare într-o secvență logică
- trebuie să fie:
 - completă și explicită
 - reproductibilă
 - clară
 - concisă

Material și metodă

- Capitolul Material și metodă trebuie să răspundă la trei întrebări:
 - Care a fost materialul / populația de studiu ?
 - Ce s-a căutat să se evalueze ?
 - Care au fost metodele de evaluare și criteriile de judecată ?

Material și metodă

- Erorile ce nu trebuie comise
 - Introducerea comentariilor sau rezultatelor
 - Stilul telegrafic, datele marginale
- Timpii verbelor
 - Fără excepție, verbele trebuie puse la timpul trecut; materialul de studiu a fost observat în trecut.
 - Trebuie exclus prezentul narativ.

Rezultate

- trebuie să cuprindă:
 - rezultatele lucrării
 - toate rezultatele
 - nimic altceva decât rezultatele

Rezultate

- se prezintă într-o ordine logică nu obligatoriu în secvența cronologică în care s-a derulat experimentul, ideal în paralel cu logica ipotezei de lucru.
- se începe cu rezultatele care au validat tehnica de lucru, sau cu cele mai legate de subiectul luat în studiu.
- se vor descrie mai în detaliu variabilele care au o anumită importanță pentru validitatea interpretării rezultatelor statistice.
- e bine de lăsat la urmă rezultatele mai complicate sau mai sofisticate.

Rezultate

- Toate rezultatele

- trebuie trecute toate rezultatele.

- Nimic mai greșit decât să apară, în cadrul discuțiilor, rezultate care nu sunt menționate în cadrul capitolului Rezultate.

- inclusiv rezultate negative, în măsura în care ele aduc o informație utilă studiului efectuat; un rezultat negativ este o informație care poate fi utilă într-o acțiune diagnostică, prognostică sau pentru a evita un tratament ineficace.

Rezultate

- Nimic altceva decât rezultate → nu trebuie să conțină:
 - Comentarii
 - Explicații
 - Comparații cu alte lucrări
 - Aluzii la populația studiată sau la metoda de lucru care a fost descrisă în capitolul Material și metodă
 - Referințe

Rezultate

- capitolul Rezultate trebuie să fie:
 - Obiectiv
 - Impersonal
 - Neutru
- Autorul raportează fapte observate și nu trebuie să facă decât acest lucru:
 - trebuie să lase cititorului posibilitatea de a interpreta rezultatele fără a cunoaște modul de interpretare a autorului, de a trage singur concluzii și de a le confrunta cu cele ale autorului.

Rezultate

- Tabelele și figurile
 - trebuie să aibă autonomie de informare
 - să fie informative ele însele, grație legendelor, titlurilor, notelor din subsolul tabelelor.
 - în text autorul poate explica pe scurt datele din tabele sau figuri, dacă acest lucru este în beneficiul înțelegerii prezentării.
 - Trebuie avut grijă ca textul ce însoțește tabelul sau figura să nu se transforme într-un comentariu.

Rezultate

- Autonomia de informare a figurilor:
 - să aibă un titlu
 - să aibă axele definite
 - să aibă scrise unitățile de măsură pentru date măsurabile
 - să nu repete aceeași informație cu cea scrisă anterior într-un tabel

Rezultate

- Timpii verbelor
 - timpul trecut
 - nu se permite utilizarea prezentului narativ
- Precizia
 - se traduce prin coerența cifrelor, asigurând că totalul este egal cu suma părților, atât în text, cât și în figuri și tabele.
 - când rezultatele cuprind subgrupe, acestea trebuie să fie coerente cu cele definite în Material și metodă.

Rezultate

- Erori de evitat

- A prezenta rezultate marginale care nu sunt în raport direct cu scopul studiului
- A face comentarii (De exemplu: “Rezultatele globale sunt încurajatoare” sau “Urmărirea rezultatelor este dificilă ținând cont de...”)

- Erori inacceptabile

- A nu prezenta toate rezultatele în capitolul Rezultate, dar a face referiri la ele în capitolul Discuții sau în Rezumat

Discuții

- trebuie să răspundă la următoarele întrebări:
 - ”Ce trebuie subliniat?”
 - „Ce justificări trebuie aduse?”
 - „Care este mesajul lucrării?”
 - „Ce e de făcut în continuare?”
- Scopul discuției este de a interpreta lucrarea care a fost realizată, respectiv mijloacele care au fost folosite, metoda de lucru, rezultatele, pornind de la limitele studiului și până la concluziile care se desprind.

Obiectivele unei discuții

1. Primul obiectiv este de a spune dacă scopul lucrării expus la sfârșitul introducerii a fost sau nu atins.
 - rezumarea principalelor rezultate, care răspund direct scopurilor studiului.
 - nu trebuie repetate toate rezultatelor capitolului Rezultate.
 - nu trebuie și nu este permis să apară nici un rezultat nou sau vreo variație raportată la numărul și valorile datelor din capitolul Rezultate.

Obiectivele unei discuții

2. Aprecierea calității și validității rezultatelor.

- Discuție critică și obiectivă asupra lucrării, asupra fiecărui capitol al articolului, identificând erorile sistematice care au putut interveni în fiecare capitol.
 - A fost suficient numărul de subiecți studiați pentru a trage concluzii?
 - Există o legătură în selectarea subiecților?
 - Alegerea metodei de lucru, a fost cea optimă problemei propuse?
 - De ce a fost preferată față de alte metode?
 - Cum se interpretează rezultatele în funcție de metodele întrebuintate și de puterea testelor statistice utilizate?

Obiectivele unei discuții

3. Compararea rezultatelor obținute cu cele ale altor autori.
 - Dacă există diferențe între observația altor autori și rezultatele proprii, acestea trebuie specificate, discutate și explicate.

Discuții

- La sfârșitul discuției pot să fie formulate ipoteze.
- Este bine de a sublinia clar că este vorba de ipoteză.
- Este de asemenea posibil ca o discuție să se încheie exprimând o incertitudine sau sugerând necunoscute care să fie rezolvate de alte lucrări.

Discuții - Erori

- Răsturnarea obiectivelor definite în introducere.
- Repetarea a ceea ce s-a spus în Introducere.
- Apariția în Discuții a unei date noi, cu privire la material, metodă sau rezultate.
- Utilizarea de expresii emoționale.

Concluzii

- Numai concluziile, fără ambiguități.
- Expuse cu aplicația lor clinică, evitând speculațiile și generalizările pripite.
- Recapitulare sumară a ipotezelor lucrării, aducând argumente clare în favoarea sau împotriva fiecăreia din acestea, bazat pe rezultatele concrete ale lucrării.
- Dacă în capitolul concluzii se face referire la semnificație statistică sau relevanță clinică, acestea trebuie să se poată regăsi în capitolele Rezultate și Discuții.
- Concluzii sau “Ipoteze”, se pot enunța la timpul prezent.

Referințe

- Referința se inseră în text imediat după enunțarea faptului.
- Referința se poate insera și în mijlocul frazei, nu obligatoriu la sfârșitul ei.

Referințele

- Se pot cita în capitolele:
 - Introducere (motivația care i-a condus pe autori să-și formuleze obiectivul lucrării)
 - Material și metodă (trimiterea la metode ce deja au fost descrise într-o altă publicație)
 - Discuții (argumente pentru a critica propriile rezultate și pentru a le compara cu cele din literatură).

Referințele

- Nu trebuie să apară în:
 - Rezultate - autorii expun numai ceea ce au observat.
 - Titlu
 - Rezumat

Referințe

- Referințe de evitat:

- articole cu acces dificil
- teze de licență
- rezumate de la congrese - publicate în periodice
- scrisori către editori
- comunicări personale
- articole “in curs de publicare”.

Referințe

- În nici un caz nu trebuie utilizate ca referințe:
 - rezumate de la congrese - nepublicate în periodice
 - articole “predate pentru publicare”
 - comunicări orale
 - referințe la mâna a doua (fapte care au fost deja citate dintr-o altă publicație)

Sisteme de referințe

- 250 de sisteme de referințe
- Trei sisteme sunt utilizate mai frecvent:
 - sistemul “autor-dată”, numit și sistemul Harvard (este cel mai vechi)
 - sistemul numeric secvențial, care are o variantă cunoscută sub numele de sistemul Vancouver (lansat la Vancouver - Canada în 1978)
 - sistemul alfabetic-numeric, care este un sistem hibrid.

Comunicarea științifică orală

Etica publicării

Comunicarea orală

- Scop:

- transmite o lucrare științifică clinică sau experimentală

- Limita:

- de timp

Comunicarea orală

- Conținutul prezentării:
 - titlu, autori (diapozitivul 1)
 - introducerea – funcție de public (0-2 diapozitive)
 - material și metodă (1-2 diapozitive)
 - rezultatele (2-3 diapozitive)
 - numai rezultate
 - cele mai importante
 - simplu
 - discuții (1 diapozitiv)
 - concluzii (1 diapozitiv)
 - încheiere (1 diapozitiv)

Comunicarea orală

- Cum NU trebuie să fie prezentarea:
 - plictisitoare
 - agasantă
 - “citită”

Comunicarea orală

Condiții pentru a crește calitatea:

- pregătirea materialului
- antrenament expunere
 - asigură cursivitatea
 - permite îmbunătățirea conținutului
 - text
 - imagini
- încadrare în timp

Diapozitivele

- o comunicare de aproximativ 10 minute - nu mai mult de 8-10 diapozitive
- ideal 1 minut pe diapozitiv
- alegerea între tip de prezentare (figuri, tabele)
 - funcție de obiective
 - preferabil curbe, figuri, histograme

Diapozitivele

- Realizarea practică:

- titlul

- într-o singură linie
 - subliniat, îngroșat sau de altă culoare

- textul

- trebuie să fie lizibil
 - alb-negru, culori
 - scheme de culori, contrast
 - trebuie să poată fi citit și din randurile din spate ale sălii

Diapozitivele

- figurile și tabelele
 - aceleași principii ca la articolul original publicat
 - trebuie să fie înțelese prin ele însele
 - explicațiile date de orator trebuie considerate ca un ajutor
 - tabelele :
 - nu trebuie să depășească 3-4 coloane și 5-7 rânduri
 - produsul rândurilor și al coloanelor să nu depășească 15

Diapozitivele

- de evitat:
 - imaginile de tranziție care cuprind un singur cuvânt
 - propoziții de tranziție
 - prescurtările
 - referiri neclare prin litere: grupa A, B..., sau cifre: 1, 2
 - expresiile “elegante”
 - a se lăsa un diapozitiv în timp ce se vorbește despre altceva

Diapozitivele

- Ideal: fiecare idee într-o singură linie
 - nu frază dacă e de ajuns o propoziție
 - nu propoziție dacă sunt de ajuns 1 sau 2 cuvinte simple.
 - nu mai mult de 7 linii de text

Prezentarea tip Poster

- Scop:
 - făcut pentru a fi “vizitat” și discutat
 - stabilire de parteneriate
- Cadru
- Obiective
 - rezumat
 - claritate maximă

Posterele

- Conținut:
 - titlu, autori
 - introducere
 - material și metodă
 - rezultate
 - concluzii
 - limite (eventual)

Posterele

- Panouri:
 - fiecare cu titlu propriu
 - cele mai importante pe primul rând
 - premise, principalele rezultate și concluziile
 - nu mai mult de 10
- Textul
 - caractere de minim 18 puncte
 - lizibil de la un metru
- Figurile
 - au rol capital
 - element de atractivitate

Etica publicării

- etică (greacă) semnifică norme sau standarde
- fraudă:
 - inventarea de date
 - modificarea
 - raportarea selectivă pentru confirmarea unei ipoteze
 - ascunderea rezultatelor negative
 - utilizarea prelucrărilor statistice inadecvate sau cu putere statistică mică pentru inducerea în eroare a cititorilor

Etica publicării

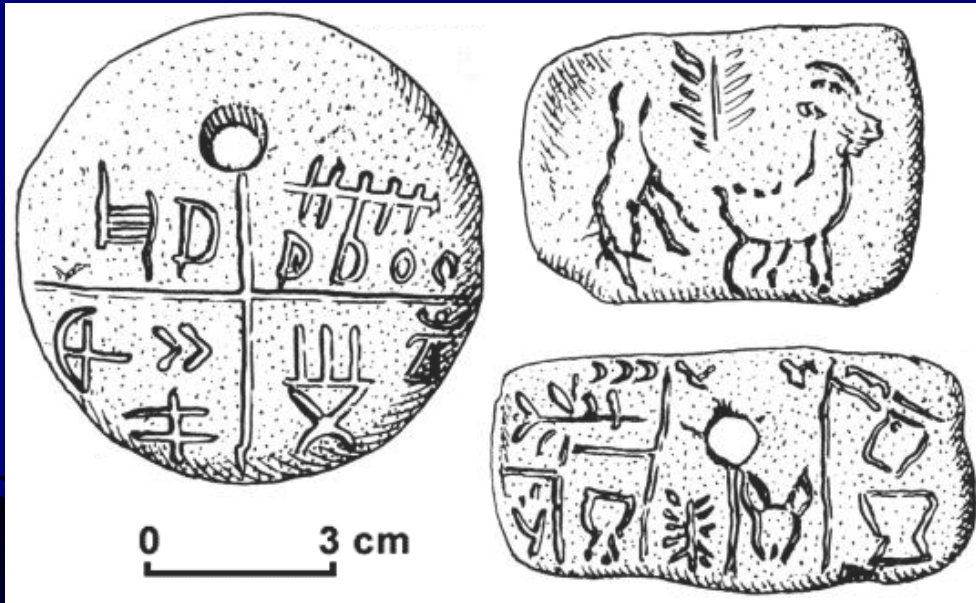
Responsabilitatea etică pentru publicații:

- Organizații:
 - Comite on Publication Ethics
 - International Committee of Medical Journal Editors
- Prevenirea publicațiilor frauduloase:
 - în “Instrucțiuni către autori”, editorii trebuie să consemneze atitudinea revistei în cazul suspectării de falsuri
 - elaborate ghiduri de bună practică pentru referenți

Etica publicării

- Demersuri în caz că o lucrare este suspectată de fals:
 - Solicitarea datelor primare
 - Stabilirea sursei de finanțare
 - Contactarea instituției responsabile de elaborarea cercetării
 - Apelarea la instituții/persoane experte în stabilirea fraudei științifice
 - Menținerea confidențialității până la încheierea investigațiilor și luarea deciziei pentru evitarea declanșării conflictului de interese.

5500 B.C.

2005 A.D.

